

Vayakhel-Pekudei: Does God Have a Body?

Abravanel Shemot 25

Why did the Almighty command us regarding the construction of the tabernacle saying "I shall dwell among them" as if He were a circumscribed corporeal being limited in space when this is the opposite of the truth? For He is not corporeal, He is not a material force and He has no relation to place. Of Him it is said in Isaiah(66,1): "The heaven is my thrown and the earth My footstool - where is the house that you may build for Me? and where the place of My rest?" Solomon likewise said regarding building the Temple: "Behold, the heaven and heaven of heaven cannot contain thee; how much less this house that I have built" (I Kings 8:27). These are evidently statements that contradict each other.

Genesis Chapter 1: 23-27

And it was evening, and it was morning, a fifth day. And God said, "Let the earth bring forth living creatures according to their kind, cattle and creeping things and the beasts of the earth according to their kind," and it was so. And God made the beasts of the earth according to their kind and the cattle according to their kind, and all the creeping things of the ground according to their kind, and God saw that it was good. **And God said, "Let us make man in our image, after our likeness, and they shall rule over the fish of the sea and over the fowl of the heaven and over the animals and over all the earth and over all the creeping things that creep upon the earth." And God created man in His image; in the image of God He created him; male and female He created them.**

Mekhilta D'Rebben Yishmael Yitro Masechta D'bChodesh Parsha 8

It is written, "I am the Lord your God" and parallel to this, "Though shall not murder" The Torah thus teaches that one who spills blood is regarded as if they have diminished the image of the King. ... as it is written, "Whoever sheds man's blood, by man shall his blood be shed; for in the image of God made He man.

Deuteronomy 21:22-23

22 If a man commits a sin for which he is sentenced to death, and he is put to death, you shall [then] hang him on a pole.

23 But you shall not leave his body on the pole overnight. Rather, you shall bury him on that [same] day, for a hanging [human corpse] is a blasphemy of God, and you shall not defile your land, which the Lord, your God, is giving you as an inheritance.

Talmud Bavli Sanhedrin 46b

It has been taught: R. Meir said: A parable was stated, To what is this matter comparable? To two twin brothers [who lived] in one city; one was appointed king, and the other took to highway robbery. At the king's command they hanged him. But all who saw him exclaimed, 'The king is hanged!' whereupon the king issued a command and he was taken down.

אברבנאל שמות פרשת תרומה פרק כה

השאלה הא' למה צוה יתברך במעשה המשכן ואמר ושכנתי בתוכם כאלו היה יתברך גשם מוקף ומוגבל במקום מה שהוא בהפך האמת כי הוא יתברך אינו גשם ואינו כח בגשם ואין יחסו לו מקום. והוא יתברך אמר השמים כסאי והארץ הדום רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי גם שלמה אמר על בנין הבית הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך אף כי הבית הזה אשר בניתי והם מאמרים סותרים זה את זה:

בראשית פרשת בראשית פרק א

(כג) וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חַמִּישִׁי: פ (כד) וַיֹּאמֶר אֱ-לֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ כְּהִמָּנָה וְרִמָּשׁ וְחַיְתוֹ־אָרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן: (כה) וַיַּעַשׂ אֱ-לֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֶת־כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינָהּ וַיִּבְרָא אֱ-לֹהִים פִּי־טוֹב: (כו) וַיֹּאמֶר אֱ-לֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־רֶמֶשׂ הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ: (כז) וַיִּבְרָא אֱ-לֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱ-לֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:

מכילתא דרבי ישמעאל יתרו - מסכתא

דבחדש פרשה ח

כתיב אנכי יי' אלהיך וכנגדו לא תרצח, מגיד הכתוב שכל מי ששופך דם, מעלה עליו הכתוב כאלו ממעט בדמות המלך... שנאמר (בראשית ט:ו) שופך דם האדם וגו' כי בצלם אלהים עשה את האדם.

דברים כא:כב-כג

כב וכי יקנה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ:

כג לא תלין נבלתו על העץ פי קבור תקברנו ביום שהוא פי קללת אלהים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר יקנה אלקיך נתן לה נקלה:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מו עמוד ב

תניא, אומר רבי מאיר: משלו משל למה הדבר דומה - לשני אחים תאומים בעיר אחת, אחד מינהו מלך ואחד יצא לליסטיות. צוה המלך ותלאוהו. כל הרואה אותו אומר: המלך תלוי! צוה המלך והורידוהו.

Bereshit Rabbah Parshat Bereshit 8:10

R. Hoshaya said: When the Holy One, blessed be He, created Adam, the ministering angels mistook him [for a divine being] and wished to exclaim 'Holy' before him. What does this resemble? A king and a governor who sat in a chariot, and his subjects wished to say to the king, 'Domine! (Sovereign)!' but they did not know which it was. What did the king do? He pushed the governor out of the chariot, and so they knew who was the king. Similarly, **when the Lord created Adam, the angels mistook him [for a divine being]. What did the Holy One, blessed be He, do? He caused sleep to fall upon him, and so all knew that he was [but mortal] man;** thus it is written, Cease ye from man, in whose nostrils is a breath, for how little is he to be accounted (Isa. n, 22)!

Vayikra Rabbah Parshat Behar 34:3

His disciples asked him: "Rabbi, where are you going?" He said to them: "to perform a commandment." They said to him: "and what then is this commandment?". . . He said to them: "To bathe in the (public) bath." They said to him: "and is this a commandment?" He said to them: "yes. If the man who is appointed to take care of the images of kings, which (the gentiles) set up in their theaters and circuses, scours them and rinses them, and they provide his livelihood, and not only that, but he occupies an important place among government officials, then we, who were created in the image and in the likeness (nl:n; demut) (of God). . . a fortiori

The Body as Image of God in Rabbinic Literature by Alon Goshen Gottstein in The Harvard Theological Review, Vol. 87, No. 2 (Apr., 1994), p 175

In Avot de-Rabbi Natan,¹³ we find a list of people who were born circumcised. The first to be so born was Adam, and the proof text offered is that man was created in the image of God. This proof text would only work if the correspondence between man's body and the divine body is understood to be exact.

Ibid. p 172

[I]n all of rabbinic literature there is not a single statement that categorically denies that God has body or form.

Benjamin D. Sommer , The Bodies of God and the World of Ancient Israel

The God of the Hebrew Bible has a body. this must be stated at the outset, because so many people, including many scholars, assume otherwise. The evidence for this simple thesis is overwhelming, so much so that asserting the carnal nature of the biblical God should not occasion surprise

Rambam on Mishnah Sanhedrin 10:1:18

The third principle [is] denial of His physicality and that is that we believe that this Unity that we mentioned is not a body and not the power of a body and that actions of a body do not relate to Him, not in His essence and not in His doings. . . . And everything that comes in the holy Scriptures that describes Him in physical ways, such as walking or standing or sitting or speaking, or similar to it, it is all by way of metaphor. And so did the rabbis say (Berakhot 31b), "The Torah speaks in the language of people."

בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה

ת:י

אמר רבי הושעיא בשעה שברא הקב"ה אדם הראשון טעו מלאכי השרת ובקשו לומר לפניו קדוש, משל למלך ואפרכוס שהיו בקרוכין והיו בני המדינה מבקשין לומר למלך דומינו ולא היו יודעין איזהו, מה עשה המלך דחפו והוציאו חוץ לקרוכין, וידעו הכל שהוא איפרכוס, כך בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון, טעו בו מלאכי השרת ובקשו לומר לפניו קדוש, מה עשה הקדוש ב"ה הפיל עליו תרדמה וידעו הכל שהוא אדם, הדא הוא דכתיב (ישעיה ב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא.

ויקרא רבה (וילנא) פרשת בהר פרשה לד:ג

זה הלל הזקן שבשעה שהיה נפטר מתלמידיו היה מהלך והולך עמם אמרו לו תלמידיו ר' להיכן אתה הולך אמר להם לעשות מצוה אמרו לו וכי מה מצוה זו אמר להן לרחוץ בבית המרחץ אמרו לו וכי זו מצוה היא אמר להם הן מה אם איקונין של מלכים שמעמידים אותן בבתי טרטיאות ובבתי קרקסיות מי שנתמנה עליהם הוא מורקן ושוטפן והן מעלין לו מזונות ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי מלכות אני שנבראתי בצלם ובדמות דכתיב (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם עאכ"ו

רמב"ם על משנה סנהדרין י"א:י"ח

היסוד השלישי שלילת הגשמות ממנו וזה שנאמין כי האחד הזה שזכרנו אינו גוף ולא כח בגוף ולא ישיגוהו מאורעות הגופים כמו התנועה והמנוחה והמשכן לא מצד עצמות ולא במקרה . . . וכל מה שבא בכתבי הקדש שמתארים אותו בתארי הגופות כמו ההליכה והעמידה והישיבה והדבור וכיוצא בזה הכל דרך השאלה וכן אמרו ז"ל (ברכות לא:) דברה תורה כלשון בני אדם

Maimonides Mishne Torah Laws of Repentance 3:7

Five individuals are described as a heretic:

- a) one who says there is no God nor ruler of the world;
- b) one who accepts the concept of a ruler, but maintains that there are two or more;
- c) **one who accepts that there is one Master [of the world], but maintains that He has a body or form;**
- d) one who maintains that He was not the sole First Being and Creator of all existence;
- e) one who serves a star, constellation, or other entity so that it will serve as an intermediary between him and the eternal Lord. Each of these five individuals is a heretic.

Commentary of the Ra'avad on Torah Laws of Repentance 3:7

Why has he [i.e. Maimonides] called such a person a heretic? There are many people greater and superior to him who adhere to such a belief on the basis of what they have seen in verses of Scripture and even more in the words of those agadot which corrupt right opinion about religious matters.

Martin Lockshin, Rabbi Samuel Ben Meir's Commentary on Genesis: An Annotated Translation, pp.338-339

Rashbam then appears to say that God can be seen in the same way that a partially blind man can see non-detailed images. ... God, according to Rashbam, can be seen; however, He cannot be seen well.

Abravanel Shemot 25

The Divine intention behind the construction of the Tabernacle ... was to combat the idea that God had forsaken the earth, and that His thrown was in heaven and remote from humankind. To disabuse them of this erroneous belief, He commanded them to make a Tabernacle, as if to imply that he dwelt in their midst, that they should believe that God lived in their midst and His Providence was always with them. This is the meaning of: "And I shall dwell amidst the children of Israel", "who dwells with them in their defilement." It is all a parable and allegory representing the idea of the immanence of His providence and presence. He commanded the instillation of the leaver and its base as if to warn them to "cleanse ... remove the evil of your deeds", the alter of the burnt offering, on which to burn their corporeal desires and evil impulses. In the Temple was the table, candlestick and alter of incense, vessels symbolizing the ministering to King of Universe, not that the Lord required any of these things - heaven forbid, but to implant in their souls that God walks in the midst of their camp. ...

Jon D Levenson, Creation and the Persistence of Evil, pp. 84-86

The [mishkan] and the world both result from the perfect realization of divine commandments, and nothing that God has commanded falls short of his expectations.... The function of these correspondences is to underscore the depiction of the sanctuary as a world, that is, an ordered, supportive, and obedient environment and the depiction of the world as a sanctuary, that is, a place in which the reign of God is visible and unchallenged, and his holiness is palpable, unthreatened, and pervasive.

רמב"ם הלכות תשובה ג:ז

תְּמַשֶּׁה הֵן הַנִּקְרָאִים מֵיָנִים. הָאוֹמֵר שֶׁאֵין שֵׁם אֱלֹהִים וְאֵין לְעוֹלָם מְנַהֵג. וְהָאוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ שֵׁם מְנַהֵג אֲבָל הֵן שְׁנַיִם אוֹ יוֹתֵר. וְהָאוֹמֵר שֶׁיֵּשׁ שֵׁם רַבּוֹן אֶחָד אֲבָל שֶׁהוּא גּוֹף וּבַעַל תְּמוּנָה. וְכֵן הָאוֹמֵר שֶׁאֵינוֹ לְבַדּוֹ הָרֵאשׁוֹן וְצוּר לְכֹל. וְכֵן הַעוֹבֵד כּוֹכָב אוֹ מַזָּל וְזוֹלָתוֹ כְּדִי לְהִיּוֹת מְלִיץ בֵּינוֹ וּבֵין רַבּוֹן הָעוֹלָמִים. כָּל אֶחָד מִתְּמַשֶּׁה אֱלוֹהִים הוּא מֵיָן:

השגות הראבד על הלכות תשובה ג:ז

ולמה קרא לזה מין וכמה גדולים וטובים ממנו הלכו בזו המחשבה לפי מה שראו במקראות ויותר ממה שראו בדברי האגדות המשבשות את הדעות

אברבנאל שמות פרשת תרומה פרק כה

הנה התבאר שהיתה כונתו יתברך במעשה המשכן ... שלא יחשבו שעזב ה' את הארץ ... ויאמרו שבשמים כסאו והוא מרוחק מבני אדם במעלה ומציאות. וכדי להסיר מלבבות בני ישראל האמונות הכוזבות האלה צוה שיעשו לו משכן קדש ומקודש כאלו הוא יתברך בעצמו ישכון בתוכם שיאמינו עם זה כי א-ל חי בקרבם והשגחתו העליונה דבקה עמהם וזה ענין ושכנתי בתוך בני ישראל והתהלכתי בתוכם השוכן אתם בתוך טמאות' שהוא כלו משל ומליצה להשראת שכנינו ולדבוק השגחתו ... וצוה לשום לפניו הכיור וכנו כמזהיר אותם רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם. ומזבח העולה לשרוף שמה תאוותיהם הגשמיות ויצרם הרע ובהיכל היה השולחן והמנורה ומזבח הקטרת כאלו הם כלים לשרת לפני מלכו של עולם לא שהיה הוא יתברך צריך לדבר מכל זה חלילה וחס. אלא להשריש בנפשותם כי ה' אלהים מתהלך בקרב מחניהם

Rabbi Shai Held *Building a Home for God*

Judaism could never rest content with one small pocket of order and goodness in a world otherwise utterly adrift. If the correspondence between mishkan and world is meant to suggest that the mishkan is supposed to be a miniature world, it is equally supposed to remind us that the world is intended to be a very large tabernacle—that is, a place in which God's word is obeyed, God's presence felt, and God's dreams for the world fulfilled.

Maimonides Guide to the Perplexed I Chapter 59

The following question might perhaps be asked: Since there is no possibility of obtaining a knowledge of the true essence of God, and since it has also been proved that the only thing that man can apprehend of Him is the fact that He exists, and that all positive attributes are inadmissible, as has been shown, what is the difference among those who have obtained a knowledge of God? Must not the knowledge obtained by our teacher Moses, and by Solomon, be the same as that obtained by any one of the lowest class of philosophers, since there can be no addition to this knowledge? ...[B]y each additional negative attribute you advance toward the knowledge of God, and you are nearer to it than he who does not negative, in reference to God, those qualities which you are convinced by proof must be negatived.

Rabbi Abraham Isaac Kook, Orot: "The Pangs of Cleansing"

All the divine names, whether in Hebrew or any language, give us only a tiny and dull spark of the hidden light to which the soul aspires when it utters the word "God." Every definition of God brings about heresy, every definition is spiritual idolatry; even attributing to God intellect and will, even the term divine, the term God, suffers from the limitation of definition....Atheism arises as a pained outcry to liberate humankind from this narrow and alien pit, to raise us from the darkness..... To uproot the dross that separates humankind from the truly divine light, and in the ruins wrought by atheism will the higher knowledge of God erect her Temple.

הרב אברהם יצחק קוק, אורות: יסורים

ממרים

גם כל השמות והכנויים, בין העבריים ובין הלועזיים, אינם נותנים כי אם ניצוץ קטן וכהה מאור הצפון, שהנשמה שוקקת לו ואומרת לו: "אלהים". כל הגדרה באלהות מביאה לידי כפירה, ההגדרה הוא אליליות רוחנית אפילו הגדרת השכל והרצון ואפילו האלהות עצמה ושם אלהים הגדרה היא...והכפירה באה כעין צעקה מעצמת מכאובים לגאול את האדם מבאר צרה נכריה זו...לעקירת הסיגים שהם רק חוצצים בין האדם ובין אור אלהי אמת, ועל משואות החרבות שהכפירה מחרבת תבנה דעת אלהים הנשגבה את היכלה.